

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie J. S.

oskarżonego o czyn z art. 209 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 19 lutego 2019 r.

wniosku Sądu Rejonowego w L. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt III K [...]),

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w X.

UZASADNIENIE

Aktem oskarżenia z dnia 4 grudnia 2012 r. J. S. został oskarżony o popełnienie czynu z art. 209 § 1 k.k. Powyższy akt oskarżenia został skierowany do Sądu Rejonowego w L., a wskazano w nim jako miejsce zamieszkania oskarżonego miejscowość Ł., poczta X..

W dniu 14 października 2013 r. postępowanie w sprawie zostało na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. zawieszone wobec zaistnienia długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania, którą był stan zdrowia oskarżonego. Z opinii sądowo-lekarskiej biegłego z zakresu neurologii wynikało, iż stan zdrowia oskarżonego nie pozwalał na jego osobiste stawiennictwo w Sądzie i udział w rozprawie ze względu na dużą i stałą dysfunkcję ruchową – oskarżony bowiem nie chodził, nie korzystał w sposób czynny z wózka inwalidzkiego i wymagał stałej opieki osoby drugiej (k. 107-108). Wydana w sprawie kolejna opinia sądowo-lekarska biegłego z zakresu medycyny z dnia 31 sierpnia 2018 r. stwierdziła u oskarżonego występowanie „niedowładu spastycznego połowiczego

prawostronnego z bezwładem kończyny górnej w następstwie urazu mózgu". Jednocześnie biegły stwierdził u J. S. poprawę stanu zdrowia i w swych wnioskach uznał, iż oskarżony „jest zdolny do osobistego stawiennictwa w Sądzie i udziału w rozprawie pod warunkiem, że rozprawa odbędzie się w pobliżu miejsca zamieszkania oskarżonego, a budynek będzie przystosowany dla osób niepełnosprawnych”. Biegły dodał, że budynek Sądu Rejonowego w X. jest usytuowany ok. 200 m od miejsca zamieszkania oskarżonego (k. 221-223).

Zdaniem wnioskującego Sądu stan zdrowia oskarżonego J. S. stwierdzony przez biegłego w opinii wskazuje, że stawiennictwo oskarżonego na rozprawie przed Sądem Rejonowym w L. jest niemożliwe. W związku z tym, w ocenie tego Sądu, szansa realnego przeprowadzenia przedmiotowej sprawy przed Sądem Rejonowym w L. jest nikła i tylko przeniesienie rozpoznania tej sprawy do Sądu Rejonowego w X. lub S., którego właściwość miejscowa obejmuje miejsce zamieszkania J. S., zdecydowanie urealni możliwość osądzenia oskarżonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Rejonowego w L. jest słuszny i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, że korzystanie z właściwości delegacyjnej w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, jako odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez właściwy sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) w sytuacji, gdy zostanie wykazane przez sąd inicjujący to postępowanie, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga takiego postąpienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 102/12, LEX nr 1231575). Przez dobro wymiaru sprawiedliwości, które uzasadnia przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu, w trybie określonym w art. 37 k.p.k., należy bowiem rozumieć także potrzebę doprowadzenia do przeprowadzenia procesu, który okazuje się być mało realny, z uwagi na stan zdrowia oskarżonego, bez odejścia od zasady właściwości miejscowej sądu. Winno to wynikać z dowodu z opinii biegłego, który wskazując na stan zdrowia oskarżonego, nie wyklucza w ogóle stawienia się przezeń w sądzie, ale jednocześnie wykazuje, iż stan ten utrudnia oskarżonemu samodzielne stawienie się w sądzie zbyt odległym od jego miejsca zamieszkania oraz że nic nie wskazuje, aby ten stan zdrowia miał ulec polepszeniu (zob.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 51/11, LEX nr

860626; z dnia 21 października 2008 r., III KO 82/08, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 2054; z dnia 16 grudnia 2010 r., IV KO 135/10, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 2573).

Sąd Rejonowy uczynił zadość wskazanemu standardowi i w sposób wystarczający wykazał istnienie okoliczności mieszczących się w pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości”, użytym w dyspozycji art. 37 k.p.k. Dobro wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu tego przepisu uzasadnia przekazanie sprawy innemu aniżeli miejscowo właściwy sądowi równorzędnemu, bowiem z powodu stanu zdrowia oskarżonego nie jest możliwe rozpoznanie tej sprawy przez sąd miejscowo właściwy, a równocześnie można zasadnie uznać, iż jej rozpoznanie jest możliwe w innym, równorzędnym sądzie – sądzie miejsca zamieszkania oskarżonego. Dodatkowo należy wskazać, że z przeprowadzonych na tę okoliczność dowodów wynika, iż oskarżony przed tym Sądem będzie mógł się stawić. J. S. mieszka w pobliżu Sądu Rejonowego w X., które to miejsce jest oddalone w linii prostej o blisko 270 km od siedziby Sądu Rejonowego w L., do którego został skierowany przeciwko niemu akt oskarżenia. Jednocześnie aktualna opinia biegłego neurologa wskazuje, że obecny stan zdrowia somatycznego oskarżonego J. S. nie stanowi przeciwwskazania do jego uczestnictwa w postępowaniu karnym, także w charakterze oskarżonego. Biorąc pod uwagę tenże stan zdrowia wskazane byłoby umożliwienie składania oskarżonemu wyjaśnień. Optymalnym byłoby, aby rozprawy z udziałem oskarżonego odbywały się w sądzie najbliższym dla miejsca zamieszkania oskarżonego.

Dlatego też najbardziej racjonalnym sposobem rozwiązania tych trudności jest przekazanie sprawy do innego sądu równorzędnego, znajdującego się blisko miejsca zamieszkania podejrzanego. Przeniesienie rozpoznania tej sprawy do Sądu Rejonowego w X., którego właściwość miejscowa obejmuje miejsce zamieszkania oskarżonego J. S., zdecydowanie urealni możliwość osądzenia oskarżonego. W tej sytuacji, dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za tym, aby doszło do rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy w X..

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.